

MINISTERUL
MEDIULUI

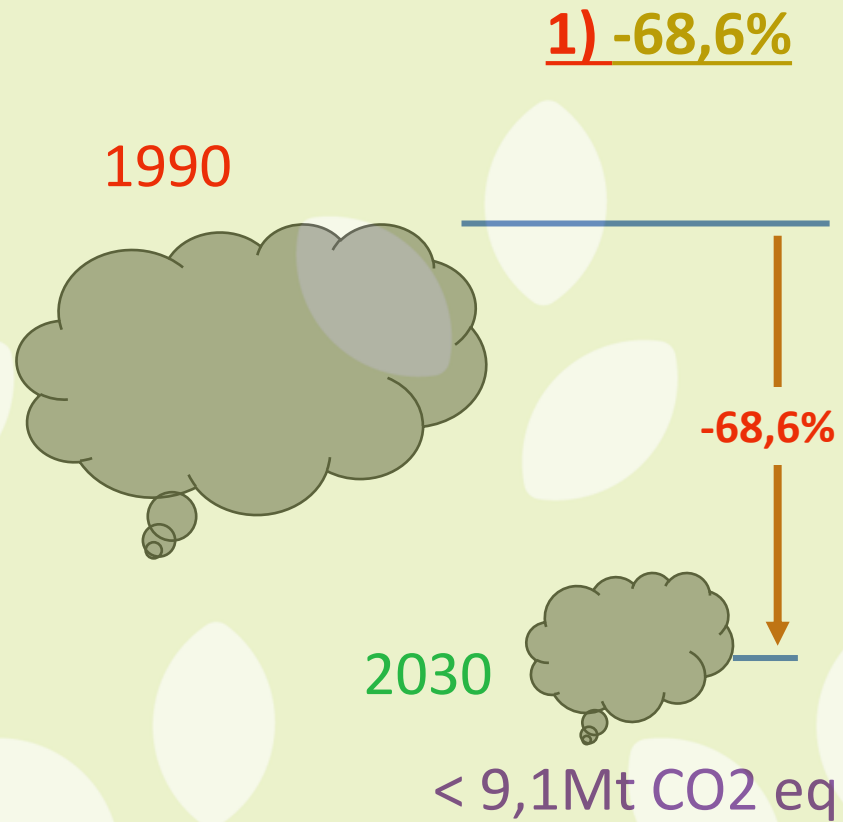

Planul Național Integrat pentru Energie și Climă

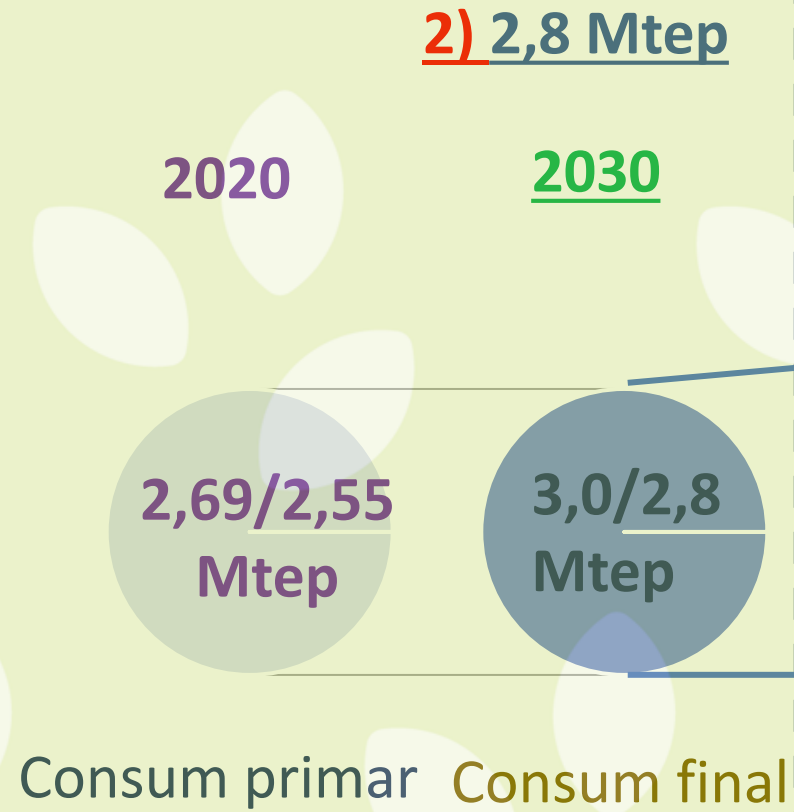
Tîrșu Mihai, Director Institutul de Energetică
al UTM

22.09.2025

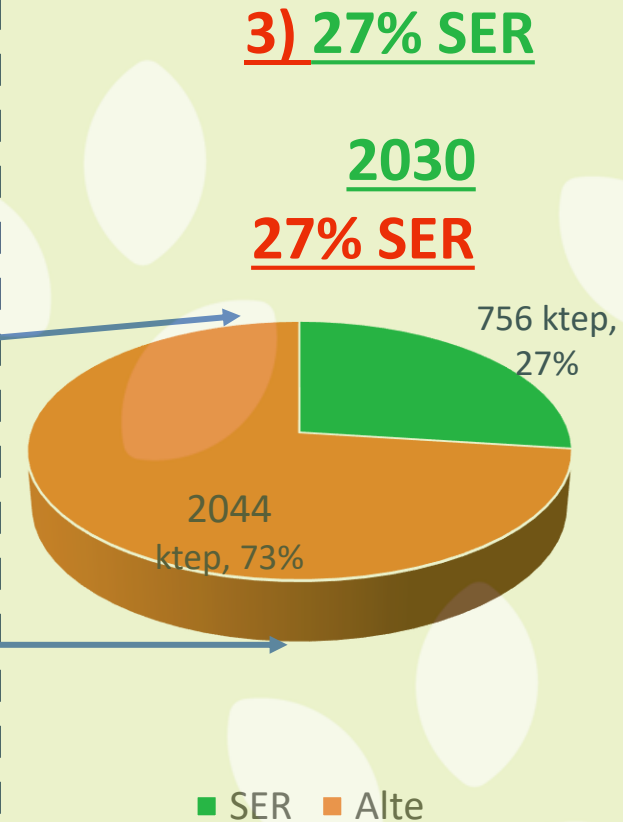
Țintele juridice asumate de R.Moldova cu CEn - 2030

Emisii CO₂ eq

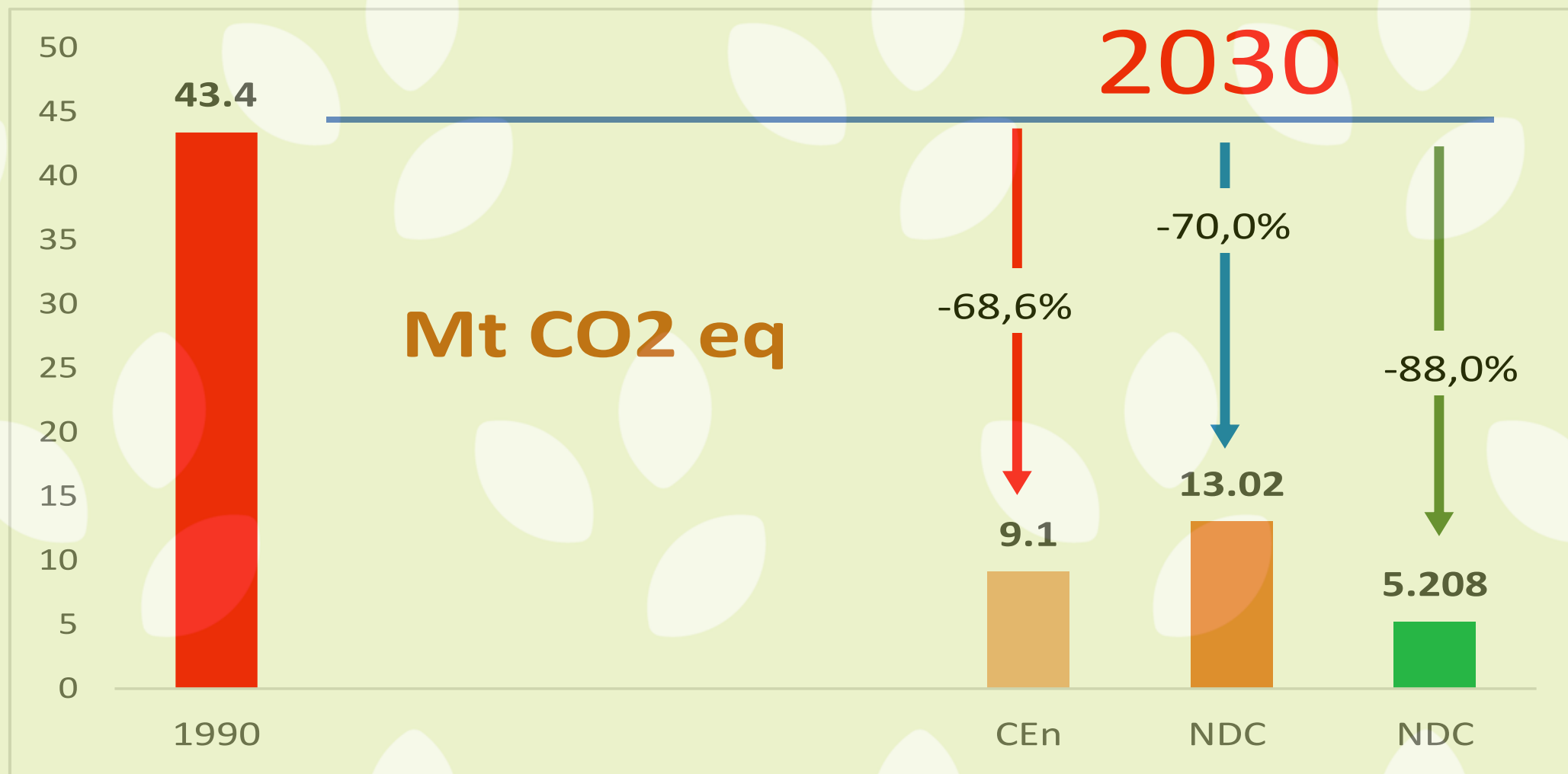
Consum energie

Cota SER

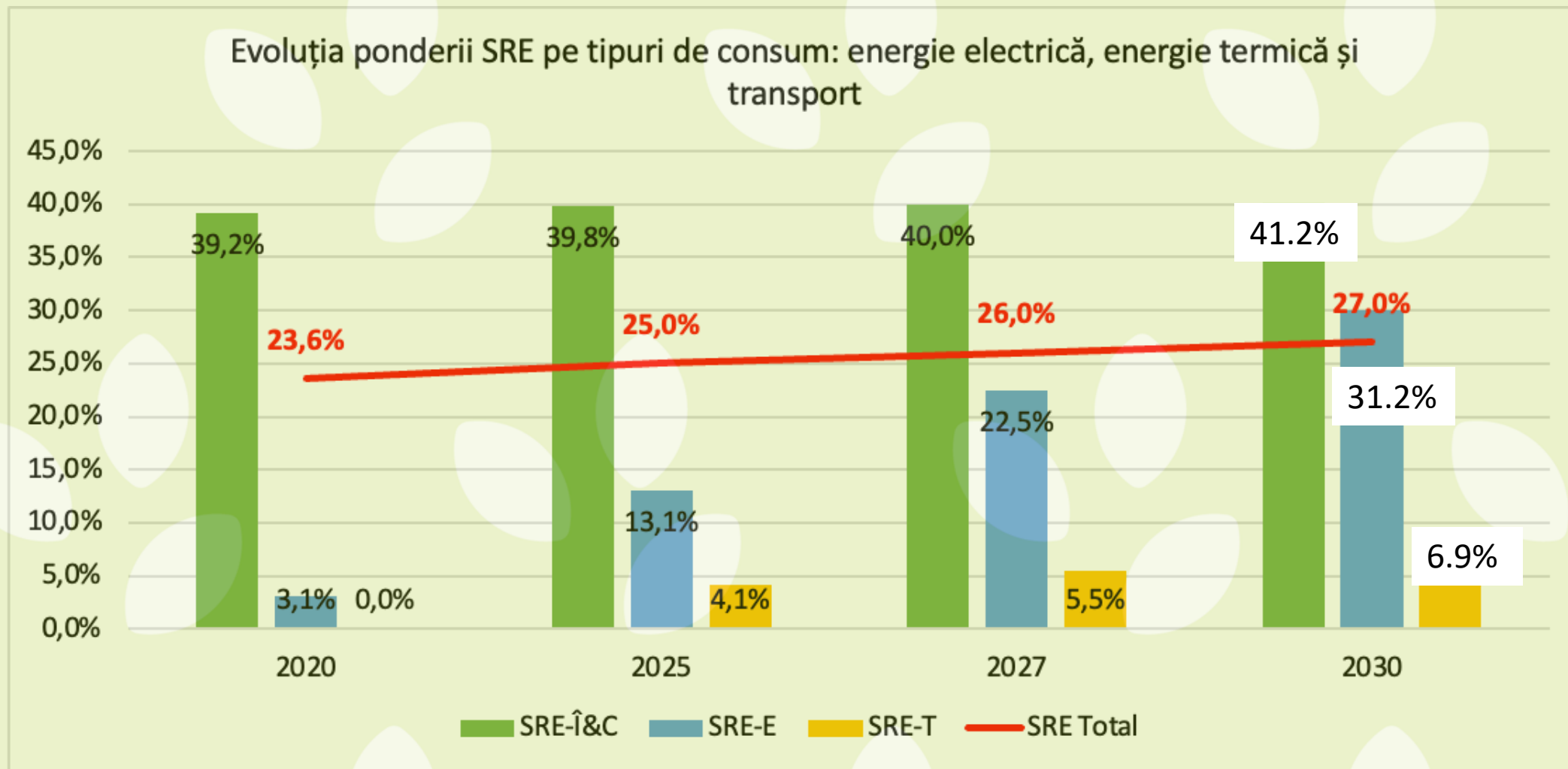
Dimensiunea I. Decarbonizare (1)

Țintele asumate față de CONUSC (NDC) – 70% / 88% la nivel de țară
Comunitatea Energetică (CEn) – 68,6% numai malul drept

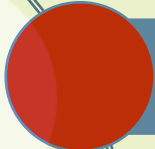

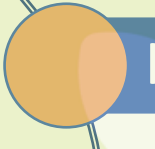

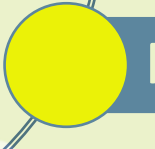
Dimensiunea I. Decarbonizare (3)

Implementarea surselor regenerabile constituie o măsură importantă în atingerea obiectivului de decarbonizare

Dimensiunea I. Decarbonizare (4)

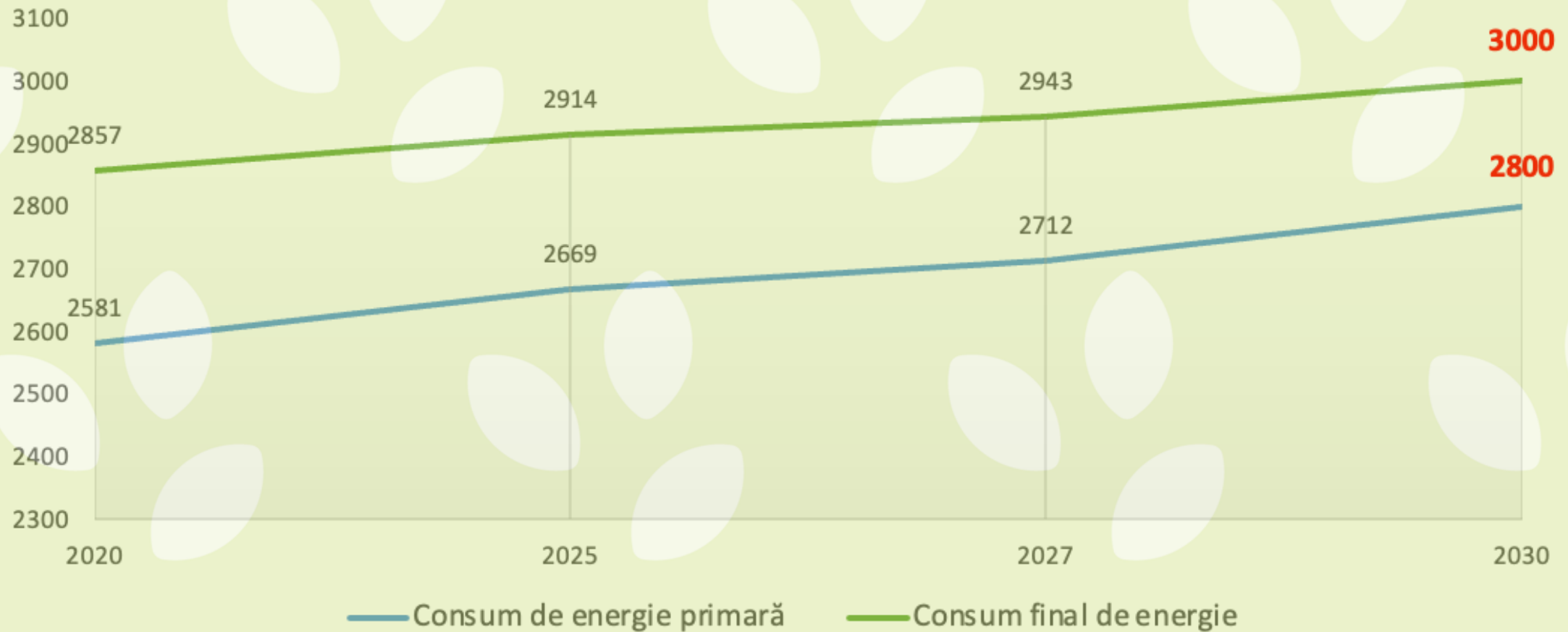
Politici și măsuri de bază pentru decarbonizare - 33

- Mecanismul de ajustare la frontiera în funcție de carbon (PM_DC1)
- Sistemul de comercializare a certificatelor de emisii (PM_DC2)
- Instalarea sistemelor de stocare a energiei în baterii pentru asigurarea reglajului automat al frecvenței (PM_DC6)
- Implementarea sistemului agriculturii conservative (PM_DC13)
- Împădurirea terenurilor (PM_DC 17)
- Promovarea tehnologiilor verzi în sectorul privat (PM_DC29)

Dimensiunea II. Eficiență Energetică (1)

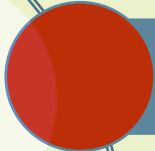

Eficiența energetică – întâi de toate!

Traiectoriile estimate ale consumurilor de energie, ktep

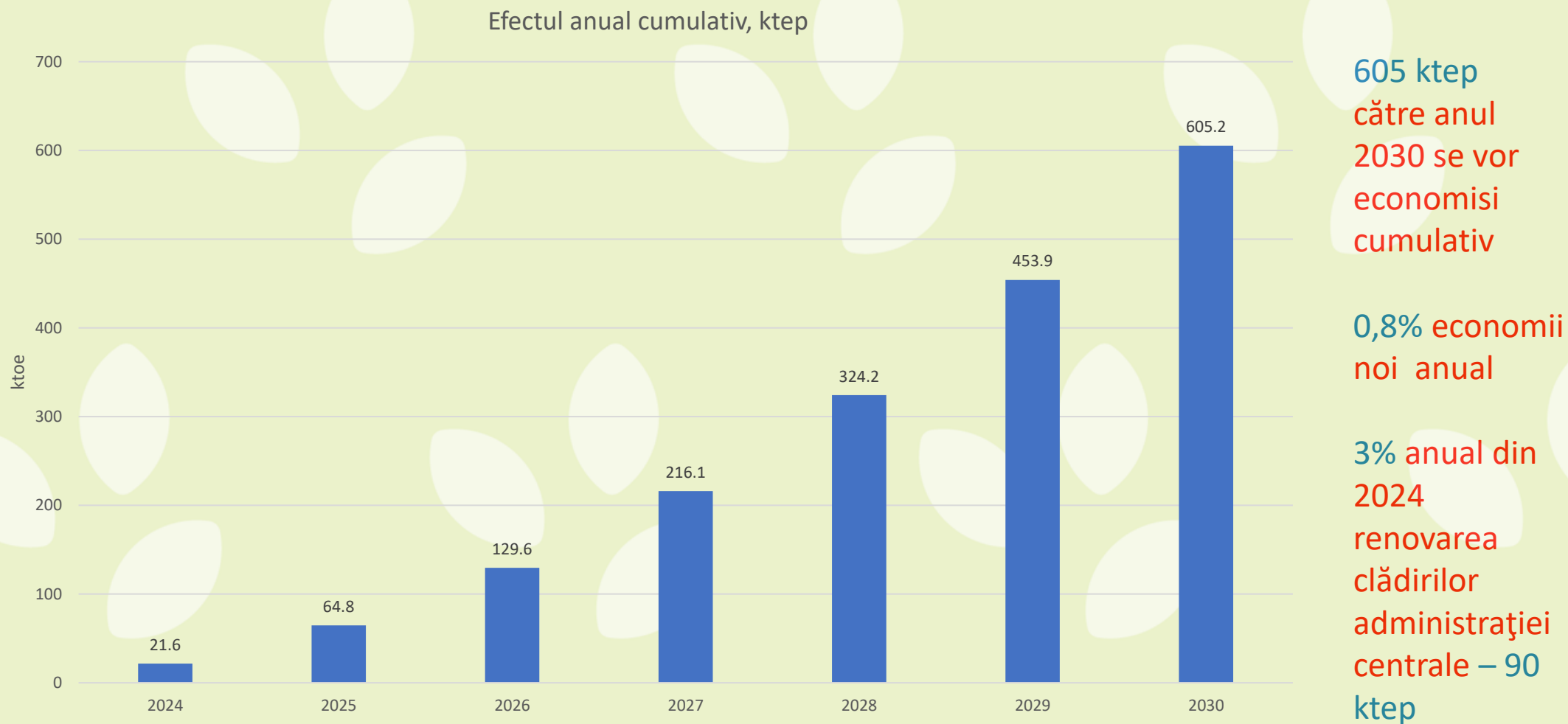
Dimensiunea II. Eficiență Energetică (2)

Politice și măsurile de bază - 22

- Renovarea stocului de clădiri rezidențiale (PM_EE1)
- Renovarea clădirilor din sectorul public (PM_EE2)
- Promovarea mobilității durabile (PM_EE11)
- Promovarea/modernizarea CET-urilor de înaltă eficiență (PM_EE16)
- Promovarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice în infrastructura electrică (PM_EE18)
- Dezvoltarea achizițiilor durabile și inovatoare (PM_EE20)

Dimensiunea II. Eficiență Energetică (3)

Rezultatul implementării shemelor de obligație în domeniul EE

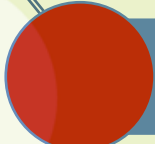

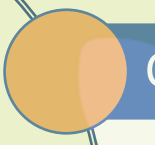

Dimensiunea III. Securitatea energetică (1)

Politice și măsurile de bază - 9

- Linia de 400 kV Vulcănești-Chișinău (PM_ES1)
- Linia de 400 kV Bălți-Suceava (PM_ES2)
- Construcția LEA de 400 kV Strășeni – Gutinaș (PM_ES3)
- Crearea stocurilor de securitate de gaze naturale (PM_ES7)
- Crearea stocurilor minime de produse petroliere (PM_ES8)
- Îmbunătățirea securității cibernetice legate de energie (PM_ES9)

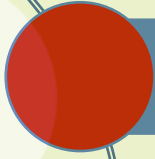

Dimensiunea IV. Piața internă a energiei

Politice și măsurile de bază - 11

- Implementarea Planului de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru 10 ani (TYNDP) (PM_IEM3)
- Creșterea transparenței și integrității piețelor angro de energie (PM_IEM5)
- Creșterea transparenței piețelor de energie (PM_IEM6)
- Cuplarea piețelor pentru ziua următoare și pe parcursul zilei cu piețele similare din UE (PM_IEM8)
- Facilitarea procesului de schimbare a furnizorului (PM_IEM10)
- Identificarea ajutoarelor sociale adecvate, adaptate nevoilor consumatorilor vulnerabili (PM_IEM11)

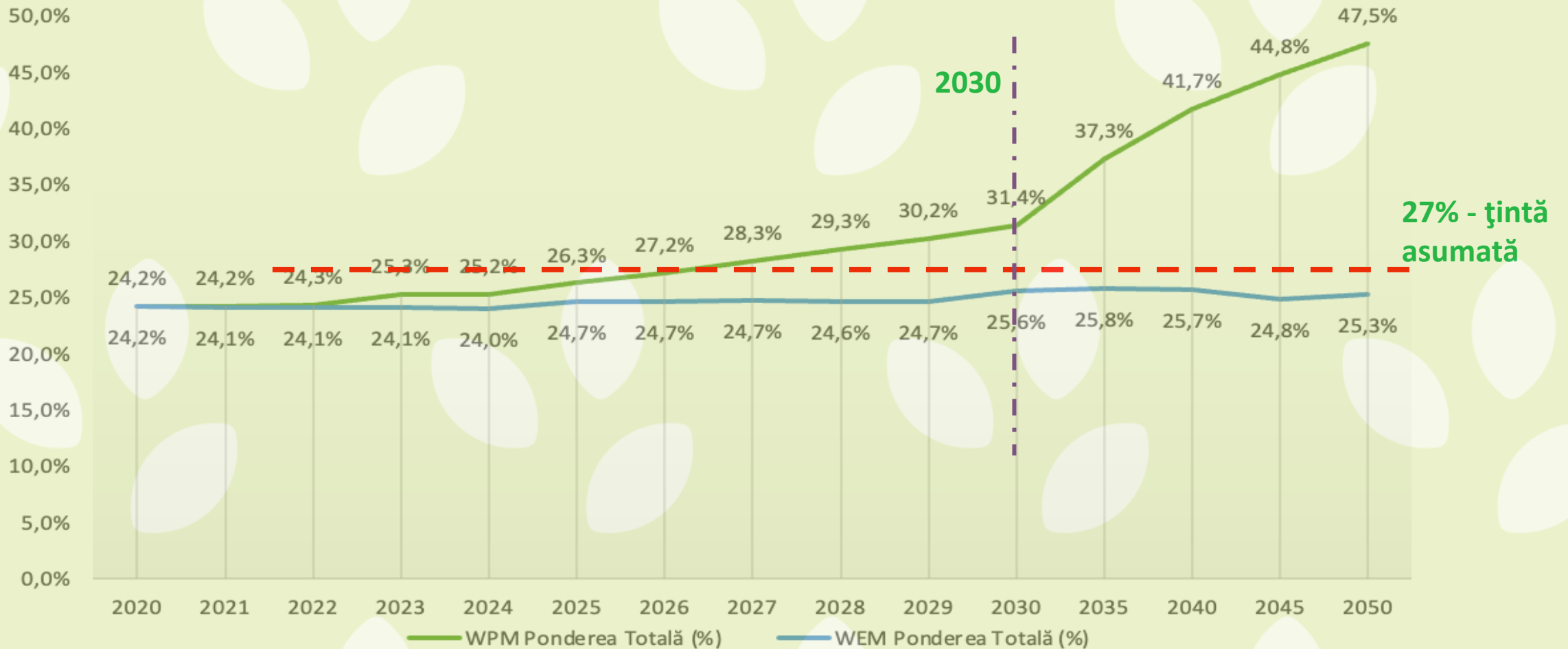
Dimensiunea V. Cercetare, inovare și competitivitate

Politice și măsurile de bază - 7

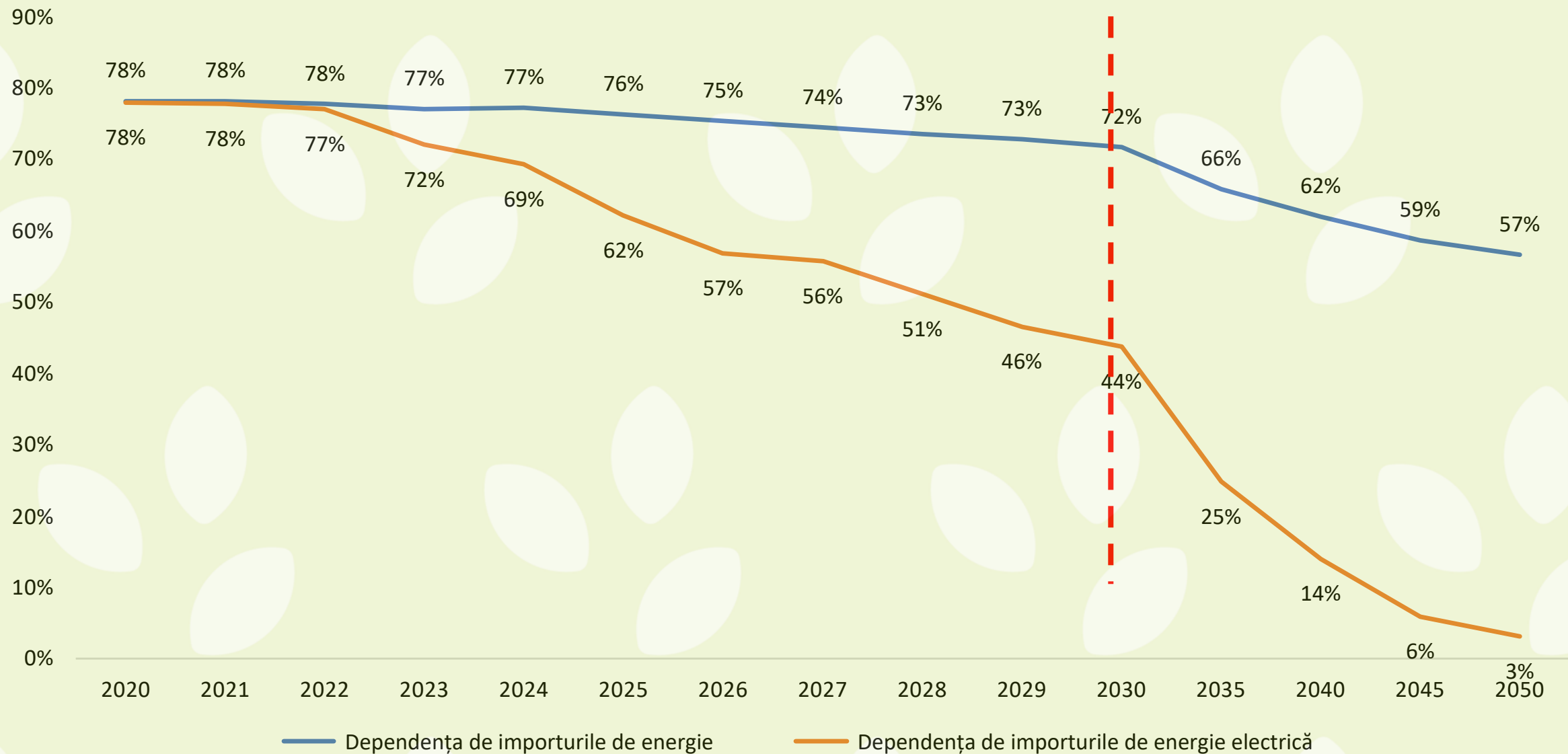
- Concursul proiectelor de inovare și de transfer tehnologic, inclusiv în domeniul „Mediul și schimbări climatice” (PM_RIC1)
- Îmbunătățirea managementului cercetării, inovării și dezvoltării (PM_RIC2)
- Promovarea creării și utilizării parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare (PM_RIC3)
- Înființarea, implicarea și crearea rețelelor de instituții intermediare asociate cu fluxul de informații, management, tehnologie și finanțare pentru transferul tehnologic (PM_RIC4)
- Promovarea specializărilor inteligente (PM_RIC5)
- Sandbox pentru inovare și tehnologie în domeniul energiei (PM_RIC6)

Evoluția SER pentru WEM și WPM

Evoluția Ponderii SRE în consum final de energie

Evoluția importului de energie electrică în WEM și WPM

No	Code	PaMs	Type	Cost, mln.EUR	Reporting indicators
	1PM_DC1	Mecanismul de ajustare a carbonului la frontieră (CBAM)	Reform	10.1	Contribution to GHG reduction
	2PM_DC2	Implementarea unui sistem de tranzacționare a certificatelor de emisii	Reform	0.5	Contribution to GHG reduction
	3PM_DC3	Mecanismul de coordonare a schimbărilor climatice	Mecanismul de coordonare	0.5	No. of implemented projects
	4PM_DC4	Dezvoltarea proiectelor din cadrul Mecanismului Comun de Creditare (JCM) promovat de Japonia	Investment	10	Contribution to GHG reduction
	5PM_DC5	Introducerea taxei de carbon	Reform	0.5	Contribution to GHG reduction
	6PM_DC6	Instalarea sistemelor de stocare a energiei în baterii pentru asigurarea reglajului automat al frecvenței	Investment	80	Reduction of 280 kt CO2e, 77MW
	7PM_DC7	Construcția de noi CET-uri pe biogaz	Investment	7	Reduction of 5.5 kt CO2e, 10MW
	8PM_DC8	Construcția CET-urilor care funcționează pe bază de deșeuri	Investment	18220	MW installed
	9PM_DC9	Elaborarea cadrului secundar de reglementare pentru implementarea Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale	Reform	0.5	Contribution to GHG reduction
	10PM_DC10	Implementarea sistemului de management al energiei în conformitate cu standardul moldovenesc SM EN ISO 50001: 2019	Investment	1.1	Contribution to energy save
	11PM_DC11	Co-incinerarea combustibililor alternativi (biomasă și deșeuri menajere solide) în clinker	Investment	120	Reduction of 220 kt CO2e
	12PM_DC12	Proiectul privind deșeurile solide din Republica Moldova	Investment	68.1	Reduction of 3.4 kt CO2e
	13PM_DC13	Implementarea sistemului agriculturii conservative	Investment	324	Reduction of 76 kt NO2
	14PM_DC14	Depozitarea gunoiului de grajd în platforme comune sau în depozite individuale	Investment	105.5	Reduction of 69 kt CO2e
	15PM_DC15	Promovarea tehnologiilor de hrănire a taurinelor prin utilizarea de furaje în formă de amestecuri unice (monorație) fără sau cu cantități mici de nutrețuri verzi	Investment	18.6	Reduction of 15 kt CO2e
	16PM_DC16	Promovarea utilizării de tescovină de struguri în rațiile pentru rumegătoare în scopul reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră	Investment	4.85	Reduction of 11 kt CO2e

17PM_DC17	Împădurirea terenurilor	Investment	233.75	CO2 removal, 110 kha aforestation
18PM_DC18	Crearea de perdele forestiere de protecție	Investment		centuri forestiere de protecție pentru a proteja terenurile agricole – 1.500 ha
19PM_DC19	Plantarea de culturi energetice	Investment		Plantarea de specii forestiere cu creștere rapidă, gestionate în cicluri scurte de producție 8.5(10-15 ani) pe 5.000
20PM_DC20	Instalarea centralelor fotovoltaice cu capacitatea de 165 MW	Investment	160	Reduction of 105 kt CO2e
21PM_DC21	Instalarea parcurilor eoliene cu capacitatea de 230 MW	Investment	238	Reduction of 178 kt CO2e
22PM_DC22	Promovarea comunităților de energie din surse regenerabile	Investment	1.5	Contribution to GHG reduction
23PM_DC23	Integrarea centralelor termice pe biomasă în sistemele de alimentare centralizată cu energie termică	Investment	14.5	Reduction of 101 kt CO2e
24PM_DC24	Intergrarea pompelor de căldură în sistemele centralizate de alimentare cu energie termică	Investment	5	Reduction of 230 kt CO2e
25PM_DC25	Evaluarea potențialului energetic a surselor geotermale și definirea cadrului normativ necesar pentru valorificarea acestuia.	Reform	0.2	Contribution to GHG reduction
26PM_DC26	Promovarea orașelor verzi sustenabile pentru Republica Moldova	Investment	1.8	Contribution to GHG reduction
27PM_DC27	Promovarea biocombustibililor și a biolichidelor pentru asigurarea creșterii consumului de energie din surse regenerabile	Reform	24.3	Contribution to GHG reduction
28PM_DC28	în sectorul transporturilor	Reform	0.5	Contribution to GHG reduction
29PM_DC29	Promovarea electrificării transportului feroviar	Investment	45	Contribution to GHG reduction
30PM_DC30	Promovarea tehnologiilor verzi în sectorul privat	Investment	75	Contribution to GHG reduction
31PM_DC31	Promovarea eficienței energetice a IMM-urilor	Investment	4.4	Contribution to GHG reduction
32PM_DC32	Promovarea tehnologiilor inovatoare în IMM-uri	Investment	4.4	Contribution to GHG reduction
33PM_DC33	Promovarea competitivității și rezilienței rurale	Regulation	0.5	Contribution to GHG reduction
	Promovarea unor reduceri considerabile ale emisiilor de particule fine și de carbon negru de pe drumuri			

34	PM_EE1	Renovarea clădirilor din sectorul rezidențial	Investment	248	Save 17 ktep
35	PM_EE2	Renovarea clădirilor din sectorul public al statului	Investment	193.8	Save 4.28 ktep
36	PM_EE3	Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice „SINEE”	Reform	1.5	Monitoring system in place
37	PM_EE4	Cadrul normativ privind certificarea performanței energetice a clădirilor	Reform	1.5	Secondary legislation in place
38	PM_EE5	Implementarea sistemelor de contorizare inteligentă și a altor tehnologii avansate de contorizare pentru a răspunde mai bine la cerere, contorizarea de la distanță și facturarea în funcție de orele de consum a energiei electrice	Investment	70	Save 13.4 ktep
39	PM_EE6	Promovarea serviciilor energetice și contractele de performanță energetică	Reform	1	Adopted legislation
40	PM_EE7	Eficientizarea consumului de energie în clădirile publice prin implementarea mecanismului Super ESCO	Investment	30	Save 1.5 ktep
41	PM_EE8	Promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic	Investment	20	New transport units procured
42	PM_EE9	Creșterea ponderii autovehiculelor alimentate cu combustibili alternativi, precum și dezvoltarea infrastructurii naționale necesare pentru vehiculele electrice, a punctelor de încărcare și a infrastructurii de parcare a acestora	Investment	50	Save 2.0 ktep
43	PM_EE10	Creșterea ponderii utilizării transportului feroviar pentru transportul de mărfuri și de pasageri	Investment	186	Save 17.5 ktep
44	PM_EE11	Promovarea mobilității durabile	Reform	5	Save 2.0 ktep

45	PM_EE12	Efectuarea auditurilor energetice obligatorii de către întreprinderile mari	Reform		3	Performed Energy Audits
46	PM_EE13	Implementarea masurilor de eficiență energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie in cadrul sectorului industrial	Investment		8	Save 2.0 ktep
47	PM_EE14	Implementarea cerințelor de etichetare energetică și proiectare ecologică a produselor cu impact energetic	Reform		1.5	Save 50.0 ktep
48	PM_EE15	Implementarea iluminatului stradal universal, cu prioritate acordată alimentării din SER	Investment		4	Contribution to energy save
49	PM_EE16	Promovarea/modernizarea CET-urilor de înaltă eficiență	Investment		82.5	Save 33.2 ktep, %%MW CHP constructed
50	PM_EE17	Modernizarea sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică	Investment		340	Save 5.5 ktep
51	PM_EE18	Promovarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice în infrastructura electrică	Investment		165	Save 8.8 ktep
52	PM_EE19	Promovarea măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice în infrastructura gazelor naturale	Investment		72.9	Save 13.7 ktep
53	PM_EE20	Dezvoltarea achizițiilor durabile și inovatoare	Reform		0	Contribution to energy save
54	PM_EE21	Eficietizarea consumului de energie electrică prin înlocuirea electrocasnicelor vechi ineficiente prin Programul de Vouchere pentru Electrocasnice	Investment		22	Save 7 ktep
55	PM_EE22	Consolidarea capacității instituționale a Instituției Publice de Suport	Reform		1.5	Contribution to energy save

56	PM_SE1	Construcția LEA de 400 kV Vulcănești – Chișinău	Investment	61	Line constructed
57	PM_SE2	Construcția LEA de 400 kV Bălți – Suceava	Investment	37	Line constructed
58	PM_SE3	Construcția LEA de 400 kV Strășeni – Gutinaș	Investment	108	Line constructed
59	PM_SE4	Aprobarea Planului de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru 2025-2034, 10 ani (TYNDP)	Reform	0.2	Plan adopted
60	PM_SE5	Creșterea capacității ferme, bidirecționale a rețelei de transport al gazelor naturale la toate punctele de interconectare; diversificarea rutelor și a surselor de aprovizionare cu gaze naturale	Reform	0.2	Capacity increased
61	PM_SE6	Studiu privind eliminarea limitărilor tehnice de transport al gazelor naturale pe teritoriul Republicii Moldova	Investment	0.2	Study performed
62	PM_SE7	Menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale	Investment	16.5	Storage ensured
63	PM_SE8	Crearea stocurilor minime de produse petroliere	Investment	30	Necessary measures adopted
64	PM_SE9	Îmbunătățirea securității cibernetice legate de energie	Investment	1.5	Cyber security improved

65	PM_PIE1	Transpunerea și implementarea Codurilor de rețea și a liniilor directe ale UE pentru sectorul electroenergetic, transpunerea Pachetului de integrare a energiei electrice	Reform	2.5	Policies adopted
66	PM_PIE2	Obținerea de către ÎS „Moldelectrica” a statutului de membru al ENTSO-E	Reform	0.5	Status received
67	PM_PIE3	Implementarea Planului de dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru 10 ani (TYNDP)	Investment	40	Flexibility indicators improved
68	PM_PIE4	Explorarea posibilității de construire a instalațiilor de stocare a gazelor (subterane sau terestre) în Republica Moldova	Investment, research	0.2	Existing studies revised
69	PM_PIE5	Creșterea transparenței și integrității piețelor angro de energie	Reform	1.5	Operation data available
70	PM_PIE6	Instituirea piețelor pentru ziua următoare și pe parcursul zilei	Reform	0.3	Transaction numbers increased
71	PM_PIE7	Operatorul pieței energiei electrice desemnat (OPEED)	Reform	0.01	Operatorul desemnat
72	PM_PIE8	Cuplarea piețelor pentru ziua următoare și pe parcursul zilei cu piețele similare din UE	Reform	1.5	Transaction numbers increased
73	PM_PIE9	Deschiderea continuă a pieței și liberalizarea treptată a piețelor de energie electrică și de gaze naturale	Reform	1.5	Indicators quality increased
74	PM_PIE10	Facilitarea procesului de schimbare a furnizorului	Reform	0.5	Indicators quality increased
75	PM_PIE11	Identificarea ajutoarelor sociale adecvate, adaptate nevoilor consumatorilor vulnerabili	Reform	2.3	Number of protected consumers

76	PM_CIC1	Concursul de proiecte de inovare și transfer de tehnologie, inclusiv în domeniul „Mediul și schimbările climatice”	Reserch	7.4	Number of projects financed
77	PM_CIC2	Îmbunătățirea managementului cercetării, inovării și dezvoltării	Reform	4.6	Level of quality increased
78	PM_CIC3	Promovarea creării și utilizării parcurilor științifico-tehnologice și a incubatoarelor de inovare	Investment	210	Number of Scientific parks created, developed
79	PM_CIC4	Înființarea, implicarea și crearea rețelelor de instituții intermediare asociate cu fluxul de informații, management, tehnologie și finanțare pentru transferul tehnologic	Investment	1.8	Level of quality increased
80	PM_CIC5	Promovarea specializării inteligente	Investment	18.4	Number of financed projects
81	PM_CIC6	Sandbox pentru inovare și tehnologie în domeniul energiei	Investment	25	Number of financed projects
82	PM_CIC7	Sprijinirea cooperării între alte state membre în domeniul transferului tehnologic și valorificarea rezultatelor cercetării	Investment	5.5	Number of financed projects

Politici și măsuri care stau la bază

I. Decarbonizare –
33 PaMs

II. Eficiență
Energetică – 22
PaMs

III. Securitate
energetică – 9
PaMs

IV. Piața internă de
energie – 11 PaMs

V. Cercetare,
Inovare și
competitivitate – 7
PaMs

**Total – 82
de PaMs,
3841 bln.
EUR**

Planul Național Integrat pentru Energie și Climă

Întrebări ?